

ישיבת הקיבוץ הדתי - עין צורים

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

בס"ד, כ"ח אב, תשפ"ג

פתיחה לסוגיות עבדים

א. פתיחה

אנא עיינו במכתב ששלחתי לתלמידי הישיבה בכדי להתרשם מיעדים שאנחנו מציבים לעצמנו בלימוד יחידה זו במסכת. כפי שהדגשתי שם, עיקר העיון יהיה במקורותינו, אך עם זאת נקדיש גם תשומת לב להבנת התופעה מהיבטים רחבים.

ב. הפרשיות בתורה

1. עיינו בפרשיות השונות בתורה של עבדים עם מדרשי הלכה ופרשני התורה (אני מצרף קובץ שהכין יואל קרצ'מר). התרשמו מסוג השאלות של המדרשים והפרשנים, ומעמדתם העקרונית באשר ליחס בין הפרשיות השונות בתורה. (החומר רב וודאי שקשה למצות את כולו בבוקר אחד. נסו להתרשם באופן כללי, ואנחנו נשוב ונהפוך בדברים במהלך הלימוד).
2. הרב ברויאר הביא פרשיות אלו כהדגמה לשיטת הבחינות. ראו את מאמרו המצורף (נדפס גם מבוא לפריק מועדות).
3. מאמרים נוספים (שניהם מצורפים):
  - א) ד' הנשקה במגדים ד'
  - ב) א' סמט בעיונים בפרשת השבוע

ג. רקע כללי מומלץ

1. הערך עבדות באנציקלופדיה עברית
2. הערך עבד באנציקלופדיה מקראית
3. ספרו של צ' יעבץ - אז ועתה - עבדות ואימפריאליזם
4. ספרים של חוקר עבדות חשוב שעסק בתיאוריה של עבדות - Orlando Patterson (אני מקווה להביא עותק לישיבה)